

دیدگاه

خدمت به بندگان خدا در کلام خدا

حجت الاسلام سید احسان دهنسار، **استاد حوزه علمیه قم** |

بشر اشرف مخلوقات است و زمانی که خداوند متعال، انسان را خلق کرد در آیه ۱۴ سوره مؤمنون در این باره فرمود: «فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ»؛ از این رو، همه موجودات روی زمین قابلیت آن را دارند که توسط انسان به خدمت گرفته شوند؛ چنان‌که قرآن کریم در آیه ۲۹ سوره بقره می‌فرماید: «هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا؛ او خدایی است که همه آنچه را (از نعمت‌ها) در زمین وجود دارد، برای شما آفرید». اما سؤال این است حال که تمامی نعمت‌ها برای استفاده انسان خلق شده‌اند آیا سزاوار است انسان وقت و عمر خود را به غفلت بگذراند؟
آیا هدف، رسیدن به همین لذت‌های زودگذر دنیاست یا انسان باید به دنبال چیزهایی غیر از لذت‌های زودگذر دنیا باشد؟ انسانی که کل سرسبد مخلوقات خداوند است، اگر ارزش و اندازه خود را بداند و هدف خود را بشناسد، می‌تواند به جایگاهی برسد که دنیا در مقابل او زانو بزند. در حدیثی زیبا امام سجاد (ع) می‌فرماید: «مَنْ كَرَّمَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ هَانَتْ عَلَيْهِ الدُّنْيَا؛ هر کس برای خودش ارزش قائل باشد، دنیا نزد او خوار می‌شود» (تحف العقول، ابن شعبه حرانی، ص ۲۷۸) کسی که جایگاه خود را بداند و برای خود ارزش قائل باشد، دنیا نزد او خوار می‌شود و کسی که دنیا و لذت‌های زودگذر آن در نزد او خوار شود، به دنبال لذت‌های آخرت خواهد رفت.

انسان اگر قدر و ارزش خود را بداند، خودش را به بهای خوشی‌های دنیا نمی‌فرشود بلکه بهای انسان بهشت و لذت‌های جاودان آن است. چنان‌که امام علی(ع) در حکمت ۴۵۶ نهج‌البلاغه می‌فرماید: «لَيْسَ لَأَنْفُسِكُمْ ثَمَنٌ إِلَّا الْجَنَّةُ فَلَا تَبِيعُوهَا إِلَّا بِهَا؛ قیمت و ارزش تو بهشت است، به کمتر از بهشت خودت را نفروش».
یکی از مواردی که سبب رسیدن به لذت‌ها و مقامات اخروی و بهشت جاویدان می‌شود خدمت به مردم است.

خدمت به خلق خدا در فرهنگ قرآن و اهل بیت(ع) ارزش و ثواب فراوانی دارد. در قرآن کریم و در آیه ۱۹۵ سوره بقره آمده است: «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ» خداوند متعال کسانی را که کار خیر و نیک انجام می‌دهند دوست می‌دارد و چقدر خوب است انسان محبوب خدا باشد. پس با خدمت و کمک به همدیگر می‌توان به رضایت الهی و لذت‌های جاودان آخرت رسید.

در دین اسلام برای عباداتی مثل طواف خانه خدا، ثواب‌های فراوانی در نظر گرفته شده است. به‌طور نمونه یک طواف خانه خدا معادل ۶ هزار حسنه، آمرزش ۶هزار گناه، اعطای ۶هزار درجه و برآورده شدن ۶هزار حاجت است. این در حالی است که امام صادق(ع) پس از بیان این ثواب‌ها می‌فرماید: «قَضَاءُ حَاجَةِ الْمُؤْمِنِ أَفْضَلُ مِنْ طَوَافٍ وَ طَوَافٍ حَتَّى عَدَّ عَشْرًا؛ گره‌گشایی از کار یک مؤمن، ۱۰ برابر این طواف فضیلت دارد» (الکافی، ج ۲، ص ۱۹۴).

از آنجا که عمل به فرامین دینی سبب سعادت در دنیا و آخرت است بنابراین عالمان دینی به عنوان مرزبان‌ها و مدافعان حریم دین، بزرگ‌ترین خدمت را به مردم انجام داده‌اند و در آخرت از جایگاه ویژه‌ای برخوردار خواهند بود. چنان‌که امام حسن عسکری(ع) می‌فرماید: «يَأْتِي عُلَمَاءُ شَيْعَتِنَا الْقَوَامُونَ لِيُصَفَّاءَ مَجْبِبِينَ وَ أَهْلَ وَلايَتِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَالْأَوَّلُ تَسْلُطُ مِنْ تَبِيعَانِهِمْ عَلَى رَأْسِ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ تَاجٌ بِهَاءٍ، قَدْ انْبَثَتْ تِلْكَ الْأَنْوَارُ فِي عِرْصَاتِ الْقِيَامَةِ؛ آن دسته از علما و دانشمندان شیعیان ما که در هدایت و رفع مشکلات دوستان و علاقه‌مندان ما تلاش کرده‌اند، روز قیامت در حالی وارد صحرای محشر می‌شوند که تاج کرامت بر سر نهاده و نورشان همه‌جا را روشنایی می‌بخشد و تمام اهل محشر از آن نور بهره‌مند خواهند شد» (تفسیر الامام العسکری(ع)، ص ۳۴، ح ۲۲۶). البته باید توجه داشت میزان فایده عالمان دینی در مسیر هدایت مردم متناسب با مراجعه و پیروی مردم از آن‌ها خواهد بود.

خدمت به مردم و مسلمانان از چنان جایگاهی برخوردار است که در برخی روایات در کنار ایمان به خدا از بالاترین خصلت‌ها شمرده شده است؛ چنان‌که در صفحه ۴۸۹ تحف‌العقول آمده امام عسکری(ع) می‌فرماید: «خَصَلَتَانِ لَيْسَ فَوْقَهُمَا شَيْءٌ؛ الْإِيمَانُ بِاللَّهِ، وَتَقَرُّعُ الْأَوَّانِ؛ دو خصلت و حالتی که بالاتر از آن دو چیز نیست، عبارت‌اند از ایمان و اعتقاد به خداوند، نفع رساندن به برادران دینی». پس خدمت به خلق همچون ایمان به خدا سبب صعود انسان به مقامات معنوی و جلب رضایت خداوند متعال می‌شود و البته از سوی دیگر، کسی که حق و حقوق دیگران را پایمال کرده و به وظیفه خود در قبال مردم جامعه عمل نکند، عقاب الهی متوجه او خواهد بود. پس در این میان وای به حال مسئولانی که فرصت خدمت به مردم به آن‌ها داده شده اما قدر خود را ندانسته و به جای خدمت صادقانه، کم‌کاری کنند، زیرا نه تنها باید جوابگوی فرصت‌های از دست رفته‌شان باشند، بلکه در مورد تضییع حق و حقوق دیگران هم مورد سؤال و بازخواست قرار خواهند گرفت.

محمدحسین مروج کاشانی |
وقف، یک مقوله کهن است که حتی پیش از اسلام وجود داشته و با زندگی مردم ارتباط مستقیم و غیرمستقیم دارد. وقف، موضوعی است که از طرف واقف به منظور خاصی انجام شده است و برابر شرع مقدس اسلام، آنچه وقف می‌شود درواقع از مالکیت مالک خارج و برای همیشه حبس می‌شود تا عواید و درآمد آن در مسیری که واقف تعیین کرده به مصرف برسد. از طرف دیگر، تسهیل امر زیارت یکی از مهم‌ترین موضوعاتی است که همواره مورد توجه متولیان و مسئولان آستان قدس رضوی در جهت خدمت بهتر و بیشتر به زائران این آستان مبارک قرار داشته است. به همین بهانه در گفت‌وگو با جواد نقی‌زاده برجستانی، مدیر نظارت بر موقوفات آستان قدس رضوی به بررسی برخی از موقوفات این نهاد مقدس با موضوع تسهیل فرایند زیارت پرداختیم. در ادامه بخش‌هایی از سخنان وی در گپ و گفت مصمیمانه با خبرنگار روزنامه قدس را دنبال کنید.

■ **ابتدا برایمان از ارتباط موقوفات آستان قدس رضوی با موضوع خدمت به مردم بگویید.**

همچنان‌که می‌دانیدوقف‌ونذر از جمله مفاهیمی هستندکه پایه منابع مالی و دارایی‌های بزرگ‌ترین نهاد موقوفاتی جهان اسلام یعنی آستان قدس رضوی را تشکیل می‌دهند و بسیاری از عاشقان و دلباختگان امام‌هشتم(ع) در ادوار مختلف تاریخی، بسیاری از اموال و داشته‌های مادی و معنوی خود را به‌خاطر ارادت به این آستان ملکوتی، وقف حرم مطهر حضرت ثامن‌الحجج(ع) کرده‌اند که این نشان از اخلاص و ارادت وصف‌ناپذیر آنان به این عمل خداپسندانه دارد. از طرف دیگر در بارگاه مطهر امام رضا(ع) جلوه‌های مختلف خدمت‌رسانی به مردم و زائران با موضوع مشارکت اجتماعی یک نهاد موقوفاتی مانند آستان قدس رضوی می‌تواند در قالب‌های وقف، نذر، هبه و صلح انجام شود. در این میان وقف علاوه بر جنبه‌های دینی و اجر و پاداش اخروی، با موضوع دخالت مردم و مشارکت آنان در اداره امور جامعه و ازجمله فعالیت‌های آستان قدس رضوی هم مرتبط است. وقتی تاریخ موقوفات آستان قدس رضوی را بررسی می‌کنیم، به این شعار می‌رسیم که «وقف از سوی مردم و به نام حضرت رضا(ع) و برای تأمین و رفح نیازهای مردم» انجام شده است، بنابراین وقف در آستان قدس رضوی فقط برای موضوعات مرتبط با نیازهای حرم مطهر رضوی نیست، بلکه در زمینه‌های مختلف مرتبط با موضوع خدمت به مردم هم می‌تواند انجام شود.

■ **به نمونه‌هایی از این ارتباط معنوی میان موقوفات حرم مطهر رضوی و خدمت به مردم اشاره کنید.**

ابتدا مناسب است به برخی از سرفصل‌های مهم موقوفات آستان قدس رضوی اشاره کنم. براساس بازنویسی متون موقوفات این نهاد مقدس در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران که به منظور ساماندهی و شفاف‌سازی عواید موقوفات انجام گرفت، سرفصل‌های مهم در این زمینه شناسایی شد که برخی از آنان عبارت‌اند از:روشنایی وسوخت حرم مطهر، دارالشفاء و بیمارستان‌ها، مهمانسرا و اطعام، فقیران و

رواق کتاب

به همت کتابخانه دیجیتال آستان قدس رضوی انجام شد

راه‌اندازی چهار ایستگاه مطالعه دیجیتال نسخ خطی کتابخانه رضوی در دانشگاه فردوسی مشهد

دانشگاه تجمیع و منابع به این ساختمان جدید انتقال یافت.

وی با اشاره به اینکه در سال ۱۳۷۸ نیز نام این کتابخانه به «مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی» تغییر یافته بود، ادامه داد: در سال ۱۴۰۱ با مصوبه هیئت امنای دانشگاه فردوسی مشهد، مدیریت نشر و کتابخانه مرکزی دانشگاه ادغام و نام آن به «مدیریت کتابخانه مرکزی و نشر دانشگاه» تغییر کرد.

این مقام مسئول با تأکید بر جایگاه معتبر دانشگاه فردوسی مشهد در میان دانشگاه‌های جهان اسلام، تصریح کرد: کتابخانه مرکزی و نشر این دانشگاه، در مسیر چشم انداز تعریف شده در برنامه راهبردی دانشگاه در حرکت است.

وی افزود: در این میان، مأموریت این کتابخانه، تقویت آموزش، پژوهش و فعالیت‌های پژوهشی دانشگاه فردوسی و همچنین حمایت از تلاش‌های دانشگاه در راستای ارتقای رتبه در سطح ملی و بین‌المللی از طریق تهیه، توسعه و تسهیل دسترسی به منابع و اطلاعات علمی مورد نیاز دانشگاه و مدیریت بهره‌برداری از این منابع است.

گفتنی است، کتابخانه دیجیتال آستان قدس رضوی، یکی از بزرگ‌ترین مراکز منابع دیجیتال اسلامی در جهان به‌شمار می‌رود که با راه‌اندازی ایستگاه‌های مطالعه دیجیتال منابع خطی در مراکز علمی و فرهنگی مختلف، در مسیر ارتقای خدمات به اهل علم و پژوهش و ترویج فرهنگ مطالعه نسخ کهن فعالیت می‌کند.

مستمندان، فرش حرم مطهر، سادات، طلاب و اهل علم، توسعه و تعمیرات بی‌نظرات متبرکه حرم مطهر و... که برابر مفاد وقف‌نامه‌ها مصرف می‌شود.

امروزه در رواق‌ها، صحن‌ها، بستان‌ها و... بارگاه مطهر امام رضا(ع) درخشش نور هر چراغ، روایت ارادت و وقف و نذری عمیق است که قرن‌هاست عاشقان امام رئوف(ع) از جان دل بر حرم مطهر امام ثامن و ضامن(ع) تقدیم کرده‌اند. در بررسی سیر تاریخی شهر مشهد به این مطلب برمی‌خوریم که پیش از آنکه صنعت برق به مشهد راه یابد، روشنایی شب‌های معنوی حرم مطهر رضوی عمدتاً از برکت موقوفات زائران این بارگاه مقدس تأمین می‌شده و این امر مهم، بارها در اسناد مکتوب مربوط به حرم منور امام رضا(ع) نیز منعکس شده است. موقوفات حوزه روشنایی حرم مطهر دو گونه‌اند: گروهی که تمام درآمد آن‌ها صرف روشنایی بارگاه مطهر رضوی می‌شده و گروهی که بخشی از عایداتشان برای این منظور هزینه می‌شده است. مثلاً موقوفه سردار محمد علم خان، حکمران بلخ و بدخشان در سال ۱۲۹۰ هجری قمری، از برجسته‌ترین نمونه‌های این سنت حسنه است. همچنین از میان صد‌ها واقف عاشق، باید به نام‌هایی اشاره کرد که چلچراغ و چراغدان‌هایی فاخر را به آستان ملکوتی حضرت هدیه کرده‌اند، مانند «حاج میرزا علی اکبر قوام‌الملک شیرازی»، «علی‌اصغرخان امین‌السلطان» و... و بانوان نیکوکاری همچون «قمرالسلطنه»، «آهو خانم» و... که هر یک با نیتی تعهد واقفان مهربان به اکرام زائرانی که در راه مانده و یا دچار سختی شده‌اند، صفحه‌ای درخشان از همدلی و مسئولیت اجتماعی ایرانیان در طول تاریخ به شمار می‌رود. آنان بخشی از اموالشان را وقف تهیه لباس، کفش، هزینه بازگشت به وطن، درمان بیماران، تهیه زاد و توشه و اقلام ضروری و... برای کسانی کرده‌اند که در راه سقر به مشهد مقدس و حرم مطهر رضوی مانده‌اند. وقف‌نامه معروف «سید لطیف شاه حسینی(۹۴۰ ه.ق.)» شاید بارزترین نمونه‌ای باشد که درآمد آن برای یاری زائران و رفح مشکلات سفر به مصرف می‌رسد. همچنین «امیرحسین خان نظام‌الدوله(۱۲۹۱ ه.ق.)» بخش قابل توجهی از درآمد موقوفات خود را برای رفاه و بازگشت زائران فقیر منظور داشت و مقرر کرد در زمستان پوستین و لباس گرم برای آنان تهیه شود. «سیدابوالفتح

■ **یکی از مهم‌ترین موقوفات بارگاه مطهر رضوی، مهمانسرای حضرت و اطعام زائران است؛ در این زمینه هم توضیح دهید.**

به موضوع مهم و پرکاربردی اشاره کردید. مهمانسرا یا همان «سفره‌خانه کرامت» حضرت رضا(ع)، داستانی دیرین و جاودانه در خدمت‌رسانی به زائران و نیازمندان دارد. این مکان مقدس که روزگاری با عنوان «مطبخ معموره» و «کارخانه خدایم و زواری» شناخته می‌شد، از گذشته‌های دور پذیرای عاشقان و زائران این آستان مقدس بوده است. در ابتدای امر، مأموریت اصلی

مدیر نظارت بر موقوفات آستان قدس رضوی در گفت‌وگو با قدس برخی موقوفات مرتبط با موضوع تسهیل زیارت در این آستان مبارک را تشریح کرد

همه می‌توانند حلقه وصلی در آستان جانان باشند

علی‌الحسینی جانب‌دی(۹۵۷ ه.ق.) نیز بخشی از عایدی وقف خود را به رفح نیازهای زائران بارگاه مطهر امام هشتم(ع) اختصاص داده است.

این زنجیره خدمات حمایتی، نه فقط برای تأمین خرج سفر، بلکه حتی برای درمان بیمارانی که دستشان از پزشک کوتاه بوده نیز تدارک دیده شده تا هیچ زائری به دلیل نیاز مالی، درمانش به وقفه نیفتاده و این سفر روحانی و فیض زیارت بارگاه مقدس امام رضا(ع) را از دست ندهد.

همین‌جا لازم است به رویکرد جدید مجموعه آستان قدس رضوی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران نیز اشاره کنم و آن اینکه توجه به رفاه و آسایش زائران، همواره اولویت اصلی سیاست‌گذاری و برنامه‌های این نهاد مقدس بوده است. افزایش سالانه جمعیت زائران از سراسر کشور و جهان، ضرورت ارتقای خدمات رفاهی و امکانات بین‌راهی را دوچندان کرده است.

در همین راستا، آستان قدس رضوی اقدام به ساخت ۲۰ مجتمع میان‌راهی در مسیرهای منتهی به شهر مقدس مشهد کرده است. این مجتمع‌ها در نقاطی چون «دیپوک»، اسلامیه، فیض آباد، رباط سفید، خوسف، کاهک سبزوآر، نهبندان، عشق آباد، خضری، علی آباد رباط پشت بادم، دشت، بردسکن، سریشبه، قاین، مزداوند، دامغان، بجنستان و بشرویه» با رعایت اصول معماری اسلامی و کیفیت مطلوب به بهره‌برداری رسیده‌اند و پنج مجموعه دیگر نیز در دست ساخت است. این مجتمع‌ها با امکاناتی همچون سرویس بهداشتی، نمازخانه، اقامتگاه، واحدهای تجاری و فضای بازی کودکان نقشی مهم در زمینه رفاه زائران در مسیر تشریف به بارگاه مطهر رضوی ایفا می‌کنند.

همچنین در مسیر تحقق رؤیای زیارت «آسان، ارزان و بی‌دغدغه برای همه» که همواره مورد تأکید آیت‌الله مروی، تولیت معزز آستان قدس رضوی، به‌ویژه برای اقشار ضعیف و نیازمند بوده است، این نهاد مقدس اقدام به ساخت «زائرسرا و زائرشهر رضوی» کرده است که هم‌اکنون ظرفیت پذیرش تعداد قابل توجهی زائر را دارد. نکته حائز اهمیت آن است بخش عمده‌ای از اعیان و تعداد قابل توجهی از سؤیت‌های زائرسرا و زائرشهر رضوی با همت واقفان نیک‌اندیش، وقف زائران بارگاه مطهر حضرت رضا(ع) شده است. این دو مجموعه پناهگاه و مکانی امن و مناسب برای اسکان و استراحت زائران کم‌برخوردار فراهم کرده و به نمدای آستان قدس رضوی به تمامی اقشار زائران تبدیل شده است.

مناسب است به این موضوع مهم نیز اشاره شود که راز جاودانگی سنت وقف، تداوم راهی است برای خدمت به آیندگان. اگر امروزه میلیون‌ها زائر از امکانات رفاهی، تأمین نور و روشنایی، امنیت، میهمان‌نوازی و... در جوار بارگاه رضوی برخوردارند؛ نمره پیوند دل‌ها، نیت‌ها و دارایی‌هایی است که واقفان گذشته و حال برای رضای پروردگار متعال، خشنودی ساحت مقدس حضرت تامن‌الحجج(ع) و خدمت به خلق خدا به یادگار نهاده‌اند. اکنون نیز راه نذر و وقف همچنان باز است و ایرانیان، مسلمانان و همه محبان بارگاه مطهر امام رئوف(ع) می‌توانند سهمی هر چند اندک، در تداوم این سنت حسنه جاریه و صدقه ماندگار داشته باشند.

رواق فرهنگ

به همت سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی انجام شد

برپایی نمایشگاه با محوریت «یادواره شهدای هسته‌ای ایران» در کتابخانه رضوی

بر اخلاق علمی و تعهد ملی آن‌ها به‌عنوان الگوهای جوانان ایرانی می‌شود. بخش دوم نمایشگاه حاضر با محوریت «دستاوردهای هسته‌ای ایران» به نمایش کتاب‌ها و منابع مربوط به پیشرفت‌های هسته‌ای ایران، مروری بر تاریخچه فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای کشور ومعرفی دستاوردهای علمی وفناورانه محققان ایرانی با تأکید بر حق مسلم ایران در استفاده از انرژی هسته‌ای برای اهداف صلح‌آمیز، اختصاص دارد. بخش سوم نمایشگاه پرواز به سوی آسمان اقتدار با محوریت «پنده هسته‌ای ایران» نیز دربردارنده چشم‌انداز توسعه علمی وفناوری هسته‌ای کشور، نمایش جایگاه ایران در عرصه‌بین‌المللی علوم وفناوری ومعرفی کتاب‌هاومابع در زمینه آینده انرژی هسته‌ای در ایران باتأکید بر نقش جوانان و دانشجویان در ادامه مسیر شهداست.

■ **معرفی کتاب‌های چاپی منتخب**

منتخبی از کتاب‌های چاپی فارسی و انگلیسی تخصصی و عمومی موجود در مخزن اصلی، تالار قفسه‌باز آقاییان و تالار مطالعه کتاب‌های خارجی کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی در موضوعات شهدای هسته‌ای، انرژی هسته‌ای، تاریخ علم در ایران وزندگی نامه دانشمندان ایرانی، در این نمایشگاه در معرض‌نگاه بازدیدکنندگان گذاشته‌شده است.

از جمله کتاب‌های نمایشگاه «پرواز به سوی آسمان اقتدار» می‌توان به عناوین «پرونده هسته‌ای ایران به روایت اسناد»، «انرژی هسته‌ای در ایران»، «از اتم تا بی‌نهایت»، «من مادر مصطفی»، «شعله‌های خیس لیخنه»، «با دست‌های خالی» و «رویکرد قدرت‌های بزرگ به موضوع هسته‌ای ایران» اشاره کرد.

سید مرتضی قلی‌پاشا - علی‌سید مرتضی قلی‌پاشا

مهمانسرای حضرت، فقط تأمین غذای خدام حرم مطهر و نیازمندان بود، اما با استقبال عاشقانه زائران و توسعه موقوفات، تعهد این مکان، به اطعام زائران بارگاه مطهر رضوی گسترش یافت و همچنان سفره مهر‌بانی آن حضرت، گسترده است.

از نخستین واقفان اصلی حوزه مهمانسرای حضرت رضا(ع) می‌توان به علی بن احمد معروف به عتیقی(۹۳۱ ه.ق.) اشاره کرد و در ادامه، شاه عباس صفوی(۱۰۲۳ ه.ق.)، مهدی قلی بیگ میرآخورباشی(۱۰۲۷ ه.ق.)، امیر حسین خان شجاع‌الدوله (۱۲۷۷ ه.ق.)، عبدالحسین تاجر تهرانی (۱۳۱۲ ه.ق.)، حاج کاظم غراب و حاج مجدالدین مدنی (۱۳۶۰-۱۳۶۶ هجری شمسی)، غلامرضا تاجر تربتی (۱۳۵۱ ه.ق) و حسین حجازی رزجانی (۱۳۸۷ ه.ق.) را می‌توان نام برد که عواید این موقوفات باید برابر مفاد وقف‌نامه‌ها در مهمانسرای حرم مطهر حضرت رضا(ع) به مصرف برسد.

مهمانسرای حضرت رضا(ع) از گذشته تا امروز نه فقط به نیازمندان، که به زائران بارگاه سلطان سریر ارتضا حضرت امام رضا(ع) خدمات ارزنده‌ای در جهت اطعام با غذای تمام ارائه می‌کند. اینجاسیف‌افتنی برپاست که به دست نیکوکاران و واقفان بنا شده و این امر تا امروز هم امتداد یافته است.

■ **آیا در میان موقوفات بارگاه مطهر رضوی، موقوفات حمایتی و پشتیبانی‌کننده از زائران هم وجود دارد؟**

تعهد واقفان مهربان به اکرام زائرانی که در راه مانده و یا دچار سختی شده‌اند، صفحه‌ای درخشان از همدلی و مسئولیت اجتماعی ایرانیان در طول تاریخ به شمار می‌رود. آنان بخشی از اموالشان را وقف تهیه لباس، کفش، هزینه بازگشت به وطن، درمان بیماران، تهیه زاد و توشه و اقلام ضروری و... برای کسانی کرده‌اند که در راه سقر به مشهد مقدس و حرم مطهر رضوی مانده‌اند. وقف‌نامه معروف «سید لطیف شاه حسینی(۹۴۰ ه.ق.)» شاید بارزترین نمونه‌ای باشد که درآمد آن برای یاری زائران و رفح مشکلات سفر به مصرف می‌رسد. همچنین «امیرحسین خان نظام‌الدوله(۱۲۹۱ ه.ق.)» بخش قابل توجهی از درآمد موقوفات خود را برای رفاه و بازگشت زائران فقیر منظور داشت و مقرر کرد در زمستان پوستین و لباس گرم برای آنان تهیه شود. «سیدابوالفتح

به همت سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی انجام شد

برپایی نمایشگاه با محوریت «یادواره شهدای هسته‌ای ایران» در کتابخانه رضوی

بر اخلاق علمی و تعهد ملی آن‌ها به‌عنوان الگوهای جوانان ایرانی می‌شود. بخش دوم نمایشگاه حاضر با محوریت «دستاوردهای هسته‌ای ایران» به نمایش کتاب‌ها و منابع مربوط به پیشرفت‌های هسته‌ای ایران، مروری بر تاریخچه فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای کشور ومعرفی دستاوردهای علمی وفناورانه محققان ایرانی با تأکید بر حق مسلم ایران در استفاده از انرژی هسته‌ای برای اهداف صلح‌آمیز، اختصاص دارد. بخش سوم نمایشگاه پرواز به سوی آسمان اقتدار با محوریت «پنده هسته‌ای ایران» نیز دربردارنده چشم‌انداز توسعه علمی وفناوری هسته‌ای کشور، نمایش جایگاه ایران در عرصه‌بین‌المللی علوم وفناوری ومعرفی کتاب‌هاومابع در زمینه آینده انرژی هسته‌ای در ایران باتأکید بر نقش جوانان و دانشجویان در ادامه مسیر شهداست.

منتخبی از کتاب‌های چاپی فارسی و انگلیسی تخصصی و عمومی موجود در مخزن اصلی، تالار قفسه‌باز آقاییان و تالار مطالعه کتاب‌های خارجی کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی در موضوعات شهدای هسته‌ای، انرژی هسته‌ای، تاریخ علم در ایران وزندگی نامه دانشمندان ایرانی، در این نمایشگاه در معرض‌نگاه بازدیدکنندگان گذاشته‌شده است.

از جمله کتاب‌های نمایشگاه «پرواز به سوی آسمان اقتدار» می‌توان به عناوین «پرونده هسته‌ای ایران به روایت اسناد»، «انرژی هسته‌ای در ایران»، «از اتم تا بی‌نهایت»، «من مادر مصطفی»، «شعله‌های خیس لیخنه»، «با دست‌های خالی» و «رویکرد قدرت‌های بزرگ به موضوع هسته‌ای ایران» اشاره کرد.

■ **نمایشگاهی از اقتدار**

نمایشگاه «پرواز به‌سوی آسمان اقتدار» در سه‌بخش روایتگر یادوخاطره دانشمندان ومتخصصان هسته‌ای ایران است که در مسیر اعتلای علمی واستقلال میهن به‌شهادت رسیدند؛ شهدایی که نه با اسلحه، بلکه با قلم و دانش خود، سنگری استوار در برابر ظلم واستکبار جهانی بنا نهاده بودند. بخش نخست این نمایشگاه با محوریت «کرامت و ایثار شهدای هسته‌ای» شامل معرفی شهید مصطفی احمدی‌روشن و دیگر شهدای حوزه هسته‌ای، مروری بر زندگی،تحصیلات وروحیه‌ایثارگرانه این دانشمندان ونمایش عکس‌ها، دست‌نوشته‌ها وخاطراتی از این شهیدان باتأکید